

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

219. An, & qualiter inducatur vacatio ob blaßphemiam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

nem juris communis: nimirum *c. si autem*. non expectatâ seu servatâ formâ dicti decreti; hoc enim positum est in arbitrio iudicis; cum Concil. expressè præferret alias pœnas à SS. Canonibus impositas. *Garc. n. 186. Lott. n. 154.* juxta declar. 1. *ad cit. c. Trid.* Neque tamen confundi debet quo ad executionem hic uterque modus procedendi, vel secundum formam juris communis; vel ad formam Tridentini gradatim; si enim eligat procedere secundum formam decreti, unica sufficiet monitio pro unoquoque gradu comminatæ pœnæ; si autem eligat procedere secundum formam juris communis ad penam per illud statutam, quæ est privationis beneficiorum propter incorrigibilitatem. *c. si autem*. non est dubium, exigi trinam monitionem, ut clarè in illo textu declaratur, & in *c. 2. de cohabit. cler. & mul. Lott. nu. 153.* Secundò observandum ex *Castrop. loc. cit.* & qui ab eo citatur *Guttier. can. qq. l. 2. c. 7. à n. 13.* quòd hæc procedant in concubinato cum ea, quæ vinculo nullo consanguinitatis, affinitatis, religionis ligata; aliàs enim, si aliquam ex his circumstantiis habeat, non esse necessariò dictum ordinem observandum, sed deponi posse tales & beneficiis privari. Tertiò observandum etiam, quòd graviter conqueritur *Garc. à n. 187.* quòd et si Pius V. in sua constitutione in Bullario s. locorum Ordinariis in virtute S. Obedientie præcipiat, ut juxta *Trid.* statuta procedant contra concubinariorum, reddituris sibi ac Deo, si id non fecerint, rationem; hi tamen ea non observent, seu observari curent, sed semper contra eos utantur pœnis pecuniariis etiam sibi bis, tertiò, aut pluries deliquerint, ità ut census annuum à concubinariis extorquere allaborent; quia nullam reus pertimescit culpam, maxime concubinariorum & carnalis, quam redimere nummis potest.

Questio 217. Qualiter probandus concubinatus, & qualiter admittatur accusatio contra tales?

1. **R**espondeo ad primum: Primò ad effectum privationis necessaria est plena & concludens probatio concubinatûs, etsi civiliter ageretur; nec sufficit probatio de publica voce & fama. *Tond. loc. cit. nu. 13. Garc. loc. cit. n. 184.* juxta *decis. Rotæ supra cit. in Tull. monasterii.* Secundò: etsi, ut sufficienter dicatur probatus concubinatus, multa requiratur *Farinacius, de delictis carnis. q. 138. n. 8. & seq.* non tamen ea omnia requiruntur in clerico; sufficit enim probare consuetudinem peccandi in domo propriâ vel alienâ. *Tond. loc. cit.* citans *Riccium, in pr. fori Ecclesiast. decis. 361. n. 6. Farinac. ubi antè n. 86. & Rotam, decis. 55. n. 1. & 139. nu. 1. p. 5. recent.* Tertiò: pro justificatione hujus objectûs non sufficit probare cohabitationem, sed debet probari ipse concubitus. *Lott. nu. 148.* citans *Natt. conf. 559. n. 3.* non tamen necesse est justificare, quòd fuerit domi propriæ detenta, aut etiam affectione quâdam maritali; etsi enim in hoc deficit proprietas hujus nominis concubinatûs secundum jus civile: non tamen deficit forma concubinatûs ad effectum punitionis. *Lott. n. 149. & 150.* citans *Decian. tr. crim. p. 2. c. 2. n. 2. Diaz, in pr. crim. c. 79. & Rot. in Metensi juris corrigendi. 19. April. 1627.*

2. **R**espondeo ad secundum primò: qualitercunque moveatur actio super concubinato, aut alio

vicio carnis, etiam ubi urgeret jus singulare mandans de juri clerico à beneficio, nisi ea actio in tempore proponatur, facile elideretur præscriptionis exceptione, cum vitia carnis in foro externo quinquennio præscribantur, juxta *cit. Rotæ decis. in Metensi. & per l. si mariti. §. prætoræ. ff. ad legem Juliam, de adulterio. & in specie de concubinato. Farinac. conf. 80. n. 18. l. 1. Lott. n. 154.*

3. **S**ecundò: parochiani ratione sui interesse in percipiendo à tali Sacramenta, & patroni, etiam laici, quia vellent præsentare alium, omnino admittuntur ad accusandû. *Garc. cit. n. 186. Lott. 155.* juxta *declar. 1. ad cit. loc. Trid.* Neque quoad hoc vis obstat, quòd sint laici aut viles personæ; nam super alio non inest, quam ut removeatur à beneficio, & ad id relinquunt accusationem suam & actionem; nihil est, quò minus hujusmodi accusatio & actio sit legitima, ut ex *Federico de Senis. Lott. n. 156.* est enim actio popularis, quæ, dum civiliter intentatur, nititur solo interesse, ut propterea non tantum cuilibet de populo, sed etiam cuilibet habenti interesse ex vicinia competere possit. *Lott. cit. n. 156.* citans *Ferret. conf. 18. n. 2. apud Mandos. ad Lap. allegat. II.*

Questio 218. An, & qualiter inducatur privatio seu vacatio beneficii ob perjurium?

1. **R**espondeo primò: Licet perjurus sit inhabilis ad beneficia obtinenda, ità ut collatio & institutio perjurio facta sit ipso jure nulla. *Parisi. l. 4. q. 3. num. 10. & 11. juxta c. querelam. de jurejurand. c. constituit. de appell. c. cum nostris. de prabendis.* quos textus, uti & *Decium, in c. dilectus. de except. & Villalob. in coll. communium opin. l. p. n. 76.* citat *Parisi.* nullum perjurium, quamvis gravissimum, inducit privationem beneficii ipso jure, *Castrop. de benef. d. 6. p. 3. §. 8. n. 8. Azor. p. 2. l. 7. c. 18. 6. quare perjurum. Garc. p. 11. c. 10. n. 160.* citantes pro hoc *Covar. in c. quamvis pactum p. 1. §. 7. n. 3. Abb. Felii. in c. 2. de rescript. Selv. p. 3. q. 2. num. 70. Suar. de relig. tom. 2. tr. 5. l. 3. c. ult. nu. 6. 17. 21. ac dicentes, esse communiorum contra *Rebuff. de pacis. poss. à n. 269. aliàs 223.* sed privari potest. *Garc. Azor. ll. cit. Parisi. l. 5. q. 6. n. 65.* dicens esse communiorum, & citans *Felii. in c. ex parte. de rescript. Jul. clar. l. 5. recep. sent. §. perjurium.**

2. **R**espondeo secundò: sed neque ob perjurium quodcumque privandus quis est beneficio, sed solum ob perjurium judiciale, seu factum in iudicio. *Castrop. Azor. loc. cit. Garc. nu. 168.* citantes *Rebuff. ubi antè. Staphil. de liter. grat. tit. de vac. mod. vacationis. §. quando quis veniat privandus. à n. 6. Diaz. in pr. crim. c. 92.*

Questio 219. An, & qualiter inducatur vacatio propter blasphemiam?

Respondeo: quidquid sit de jure communi, quòd olim privabatur beneficio blasphemus, etsi quis per capillum. *22. q. 1.* non quidem omnis, sed qui nefariis maledicti generibus Deum, vel Sanctos impetebat. *Castrop. loc. cit. nu. 9. Azor. loc. cit. §. qui maledictum. Parisi. l. 5. q. 6. n. 65.* Quicquid inquam sit de jure illo antiquo, quòd aliqui quoad hanc privationis pœnam consuetudine abrogatam contendebant. *Azor. loc. cit. hodie dum Leo X. constituit. sua edita in Concil. Lateran. sessi. 9. de eo sic statuit, ut quicumque Deo palam seu publice maledixerit, contumeliosusque & obicentis verbis*

D. N. Jo.

D. N. Jesum Christum vel B. Virginem expressè blasphemaverit; si sacerdos vel clericus fuerit, eo ipso die, quo de ejusmodi delicto fuerit convictus, beneficiorum, quæcunque habuerit, fructibus unius anni mulctetur pro prima vice; pro secunda verò, si ita deliquerit, & convictus fuerit, si unicum habuerit beneficium, eo privetur, si plura, quod Ordinarius maluerit, id amittere cogatur. Quod si tertio ejus sceleris arguatur & convincatur, dignitatibus, & beneficiis omnibus, quæcunque habuerit, eo ipso privatus existat, ad eaque ulterius retinenda inhabilis reddatur, eaque liberè impetrari, & conferri possint, &c. Quam penam contra blasphemos acris intendit Pius V. in constituto, sua 5. sub dato Calend. Aprilis 1566. ita ut pena illa privationis, qua vi constitutionis Leonis X. erat respectu beneficiorum, & dignitatum, restricta ad casum tertie vicis, incurratur respectu beneficiorum in secunda vice, solaque dignitates tertio lapsui referuntur; Lott. l. 3. q. 28. n. 113. addens n. 114. dubium non esse, quin hæc Pij constitutio sit lata sententiæ; etsi adhibeat hæc verba: *beneficiis ipsis privetur*, quæ aliàs futurum tempus recipiunt; eò quod expressè innovet decretum Concilii Lateran. sub Leone X. in quo decreto dicitur: *eo ipso*: unde verba illa inflectuntur ex subjectæ materiæ naturâ; ita ut sicut verba præsentis temporis, hac ratione nonnunquam minime sint lata sententiæ, ita quandoque verba, quantumcunque in futurum concepta sunt lata sententiæ; unde clericum ipso jure privatum beneficiis tam ob blasphemiam hæreticalem, quam ob blasphemiam non hæreticalem, & utrumque æquiparari hæretico, ait Lott. n. 105. Castrop. tamen loc. cit. ait ex dictis id illa constitutione Leonis X. parere, blasphemum nunquam privari ipso jure beneficiis, quousque hujus criminis declaratoria sententia accedat: quod non negabit Lott. si referatur declaratoria ad executionem seu spoliationem de facto, uti dicit de hæretico.

Questio 220. An, & qualiter sacrilegus privetur beneficiis?

Respondeo: Etsi sacrilegus impediatur consequi beneficium, c. venerabilem. de elect. Paris. l. 4. q. 3. n. 23. Garc. cit. c. 10. n. 174. citans Corraf. Rebuff. &c. sitque infamis & irregularis, c. infames. q. 1. AA. ijdem. Castrop. cit. §. 2. n. 6. non est tamen ipso jure privatus beneficiis, cum nullus sit textus annectens hanc penam cuilibet sacrilegio. Garc. Castrop. ll. cit. sed solum est privatione dignus; & venit privandus juxta c. si quis presbyter. 50. dist. Castrop. loc. cit. Garc. n. 173. citans Rebuff. tit. de mod. amitt. benefic. n. 65. & de pacif. possess. n. 248. aliis 202. Diaz. in pract. c. 87. nu. 2. Porro de sacrilegis in specie ob percussorem vel occisionem Cardinalis, Episcopi, Clerici dictum supra.

Questio 221. Quid hac in parte dicendum de furibus, usurariis, incendiariis, ac similibus?

Respondeo in genere: Propter hæc & similia crimina, dum non sunt de exceptis, regulariter non vacant beneficia ipso jure, sed duntaxat per judicis sententiam, & privationem. Et quidem non nisi, ubi talis pena exprimitur à jure. Tond. p. 1. c. 27. n. 2. citans Rebuff. in pr. de mod.

amitt. à n. 50. & communiter nullum crimen inducit privationem ipso jure, paucis exceptis, de quibus in antecedentibus, Paris. l. 3. q. 16. n. 5. citans Selv. p. 3. q. 2. n. 9. & requiri sententiam declaratoriam in omni crimine magis commune, dicit Paris. ibid. n. 6. citans Bursat. consil. 14. n. 18. v. 1. Eadem habet Paris. l. 7. q. 2. n. 9.: ubi regulariter nullum crimen inducit privationem ipso jure absque declaratione. Gabr. conf. 196. l. 1.

Questio 222. An beneficium incarcerantis clericum, usque dum ei resignet beneficium suum, vacet ipso jure?

Respondeo affirmative: Gonz. gl. 15. n. 81. Barb. juris Eccl. l. 3. c. 14. n. 50. citans Vivian. Chok. juxta Clem. multorum. de panis.

Questio 223. Quid dicendum ad hoc de ijs, qui non iniuriati presbyterio missas dicunt, & penitentium confessiones audiunt?

Respondeo: Vi constitutionis Clem. VIII. quæ est illius 18. & quæ is nefarios istiusmodi homines jubet à iudicibus S. inquisitionis, vel locorum Ordinariis tanquam Ecclesiæ misericordiâ indignos à foro Ecclesiastico abjici, & ab ordinibus Ecclesiasticis, si quos habent, ritè degradatos statim Curie seculari tradi debitis pœnis puniendos; ante hanc degradationem non videtur inducta vacatio beneficii, si quod habent; facta tamen illa degradatione, de illa vacatione non est dubitandum, cum actualis degradatio implicet avulsionem personæ ab altari. Lott. l. 3. q. 31. à n. 16. dicens n. 18. in hoc ampliata esse penam antiquorum canonum, vi quorum tantum suspendebantur, permittà Episcopo potestate super beneficio dispensandi. Neque in hoc locus est expectationi corrigibilitatis, ut patet ex dicta Constitutione. Lott. n. 19. qui etiam subjungit n. 23. pœnas privationis beneficiorum, aliisque usque ad degradationem statutas contra sollicitantes in confessione, vel ejus occasione feminas vel pueros ad turpia vi constitutionis Gregor. XV. quæ est 34. sub dato 30. Aug. 1612. esse remissas arbitrio iudicum. Vide de his Lott. à n. 20.

Questio 224. An ob crimen simulationis, dum nimirum quis alium se simulans pro obtinendo beneficio, se ipsum supponit pro alio id etiam ignorantibus examini, ut beneficia obtineat, & sic postmodum cum iis de istis beneficiis tractat, etiam per simoniacam pravitatem, vacent ipso jure omnia beneficia istius simulantis?

Respondeo affirmative; sic enim expressè statuit Paulus IV. in Constitutione sua 33. quæ incipit inter ceteras, edita 16. Nov. 1557. Castrop. cit. §. 8. n. 20. Gonz. gl. 15. n. 89. ad fufum recitans dictam constitutionem Pauli IV. Barb. juris Eccl. l. 3. c. 14. n. 59. Lott. l. 3. q. 29. à n. 110. quem vide. Idem esse in eo, qui dum potestatem conferendi habet, adeoque sibi ipsi beneficium conferri nequit, alium suo loco ponit vel substituit, ut hic substitutus ei beneficium conferat; tradit ibidem Lott. n. 111. Item idem est in eo, qui pro seipso impetrat beneficia cum intentione illa mox resignandi in favorem, reservatâ, vel non reservatâ pensione. Lott. ibidem, Gonz. l. cit. n. 90.

Item